

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/53/2021
Identifikačné číslo spisu:	6918201758
Dátum vydania rozhodnutia:	29.06.2022
Meno a priezvisko:	Mgr. Renáta Gavalcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:6918201758.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Vieri Petríkovej a členiek senátu Mgr. Renáty Gavalcovej a JUDr. Márie Trubanovej, PhD., v spore žalobcu Slovenská kancelária poisťovateľov, s o sídlom v Bratislave, Bajkalská 19B, IČO: 36 062 235, zastúpeného advokátskou kanceláriou TOMÁŠ KUŠNÍR, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Nám. M. Benku 2, proti žalovanej Z. R., bývajúcej v B., o zaplatenie 2.553,50 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 8Csp/60/2018, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 25. marca 2020 sp. zn. 17Co/54/2019, takto

rozhodol:

Na strane žalovaného v dovolacom konaní p o k r a č u j e s dedičkou poručiteľa Z. R., zomr. O.X a to s Z. R., bývajúcou v B.

Dovolanie z a m i e t a .

Žalovanej priznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Rimavská Sobota (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo 14. novembra 2018 č. k. 8Csp/60/2018-187 zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal od žalovaného zaplatenia sumy 2.553,50 eur s príslušenstvom - úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 2.280,63 eur od 01.06.2015 do zaplatenia a vo výške 5,05 % ročne zo sumy 272,87 eur od 11.03.2016 do zaplatenia (prvý výrok) a priznal žalovanému voči žalobcovi nárok na plnú náhradu trov konania s tým, že jej výška bude vyčíslená v samostatnom uznesení (druhý výrok).

1.1. Z obsahu spisu a odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, že žalobca sa domáhal od žalovaného zaplatenia sumy 2.553,50 eur titulom náhrady toho, čo za žalovaného plnil ako za osobu, ktorá zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, ktoré v čase dopravnej nehody nebolo povinne zmluvne poistené v zmysle § 24 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkovou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase dopravnej nehody (ďalej aj „zákon č. 381/2001 Z. z.“).

1.2. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalovaný si nesplnil povinnosť držiteľa motorového vozidla podľa § 3 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. uzatvoriť poistnú zmluvu ohľadne zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou jeho motorového vozidla. V zmysle § 24 ods. 2 písm. d/ a § 24 ods. 7 zákona č.

381/2001 Z. z. však žalobca musel preukázať, že predmetná dopravná nehoda v Nemecku bola spôsobená prevádzkou motorového vozidla, za ktorú zodpovedá žalovaný. Zo strany žalobcu nebol predložený žiaden spis, či už policajný alebo iného orgánu, týkajúci sa vyšetrenia dopravnej nehody, z ktorého by boli zrejmé okolnosti vzniku dopravnej nehody. Žalobca síce predložil súdu viacero písomných dôkazov, z ktorých však súd nemal možnosť zistiť prvotné okolnosti, či došlo k dopravnej nehode a či ju zavinil žalovaný, resp. či bola dopravná nehoda spôsobená motorovým vozidlom, ktorého držiteľom je žalovaný, teda skutočnosť, kto zavinil dopravnú nehodu 27. júna 2013 v Nemecku a kto za škodu vzniknutú touto nehodou zodpovedá sa v konaní žalobcovi nepodarilo preukázať. Žalovaný počas konania uvádzal, že predmetnú dopravnú nehodu on nespôsobil. Súd prvej inštancie bol toho názoru, že žalobca dôkazmi spôsobilými preukázať zodpovednosť za škodu disponoval, čo vyplýva z listiny predloženej žalobcom evidovanej v spise na č. l. 72 spisu - Upovedomenia Nemeckej kancelárie poisťovateľov pre žalobcu z 23. júla 2013, kde sa ako príloha tohto upovedomenia zaslaná žalobcovi uvádza správa o nehode, policajná správa a iné doklady, avšak súdu ich z neznámych dôvodov žalobca nepredložil. Pokiaľ právna zástupkyňa žalobcu na pojednávaní konanom 14. novembra 2018 žiadala, aby jej súd umožnil predložiť ďalšie dôkazy, ktoré by preukázali zavinenie predmetnej dopravnej nehody žalovaným, súd prvej inštancie uplatnil sudcovskú koncentráciu konania podľa § 153 CSP, pretože mal za to, že žalobca predmetné dôkazy mohol predložiť už v čase podania žaloby, resp. v čase do termínu pojednávania, keďže zo strany súdu prvej inštancie bol vyzvaný na vyjadrenie k odporu žalovaného voči platobnému rozkazu, ktorú výzvu prevzal 03. septembra 2018 a v stanovenej lehote 10 dní sa nevyjadril. K odporu sa vyjadril až podaním zo 06. novembra 2018 (správne 05. novembra 2018 - poznámka odvolacieho súdu), ani v tomto však nenavrhol vykonať dôkazy na preukázanie zodpovednosti žalovaného za škodu.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj ako „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) rozsudkom z 25. marca 2020 sp. zn. 17Co/54/2019 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v prvom výroku o zamietnutí žaloby; rozsudok súdu prvej inštancie v druhom výroku o nároku na náhradu trov konania zmenil tak, že žalobca je povinný nahradiť žalovanému trovy prvoinštančného konania v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania; a určil, že žalobca je povinný nahradiť žalovanému trovy odvolacieho konania v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania.

2.1. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie týkajúceho sa prvého výroku (§ 387 ods. 1, 2 CSP). Predmetom tohto sporu nie je náhrada škody za osobu zodpovednú za škodu poisťovňou, resp. v prípade nepoisteného motorového vozidla národnou kanceláriou poisťovateľov poškodenému, resp. refundácia poistného plnenia partnerskej národnej kancelárii poisťovateľov, preto toto konanie nemá vplyv na uplatňovanie cieľov smernice a dohody medzi národnými kanceláriami poisťovateľov, ktorá je jej prílohou. Samotná skutočnosť, že národná kancelária poisťovateľov členského štátu EÚ, v ktorom je registrované motorové vozidlo, ohľadne ktorého nebolo v čase škodovej udalosti uzavreté povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú jeho prevádzkou, je povinná refundovať bez meškania poistné plnenie národnej kancelárii členského štátu EÚ, v ktorom k dopravnej nehode došlo a ktorá, resp. príslušná poisťovňa daného členského štátu vyplatila poistné plnenie poškodenému, ešte nevyklučuje povinnosť preukázať zodpovednosť prevádzkovateľa motorového vozidla za túto škodu v zmysle § 24 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z. z. Z Vnútných predpisov Rady kancelárií (Interné pravidlá), konkrétne oddielu 1, článku 5, bod 4 totiž jednoznačne vyplýva, že aj keď si národné kancelárie nie sú navzájom povinné automaticky preukazovať vznik náhrady škody, Slovenská kancelária poisťovateľov si mohla na základe žiadosti vyžiadať doklady preukazujúce vznik škody, ako aj ďalšie predpoklady zodpovednosti žalovaného za škodu spôsobenú v Nemecku od Nemeckej kancelárie poisťovateľov. Samotný argument, že takáto žiadosť nemá odkladný účinok a Slovenská kancelária poisťovateľov aj tak bola povinná vyplatiť svojej partnerskej Nemeckej kancelárii poisťovateľov náhradu za poistné plnenie poškodenému nemá vplyv na to, že by si tieto doklady nemohla dodatočne žiadať a predložiť ich ako dôkaz v tomto súdnom konaní. Odvolací súd opätovne zdôraznil, že žalobca si v konaní uplatňuje náhradu podľa slovenského právneho predpisu, konkrétne podľa § 24 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z. z., z ktorého vyplýva povinnosť žalobcu preukázať zodpovednosť žalovaného za škodu ako zákonný predpoklad nároku na náhradu. Žalobca v konaní do uplatnenia sudcovskej koncentrácie konania súdom prvej

inštancie nepredložil, ani nenavrhol žiadne dôkazy na preukázanie zodpovednosti žalovaného za škodu, či už podľa nemeckého alebo slovenského práva, naopak popieral jeho povinnosť túto zodpovednosť preukazovať. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP tak, že žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, pretože v odvolacom konaní bol žalovaný taktiež plne úspešný vzhľadom na to, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z § 420 písm. f/ CSP. Žalobca opätovne poukázal na skutočnosť, že okresný súd aj krajský súd mali prihliadnuť na aplikáciu Interných pravidiel. Dôvodom prebiehajúceho konania je, že žalovaný porušil zákonnú povinnosť uzavrieť povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Žalovaná suma bola preukázateľne žalobcom v zmysle predpisov uhradená. Ak by žalovaný konal v súlade s platnými a účinnými právnymi predpismi upravujúcimi povinné zmluvné poistenie, nároky, ktorých refundácie sa teraz žalobca domáha, by znášala príslušná poisťovňa a nie žalovaný. K dopravnej nehode došlo na území Nemecka, na základe čoho je plne v kompetencii nemeckých orgánov riešiť likvidáciu nárokov podľa nemeckých právnych predpisov, to v súlade s Dohovorom o práve použiteľnom na dopravné nehody, ktorý bol publikovaný v zbierke zákonov pod číslom 130/1976 Zb. (ďalej aj „Dohovor“) a Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 864/2007 z 11.07.2007 o rozhodnom práve pre mimozmluvné záväzky (Rím II) (ďalej aj „Nariadenie Rím II“). O výške náhrady škody, ako aj o právnom základe rozhodujú príslušné nemecké orgány. Okresný súd má k dispozícii tiež výpis z účtu žalobcu ako dôkaz o tom, že žalobca vyplatil podľa ustanovenia § 24 ods. 2 písm. b/ zákona o pzp z poistného garančného fondu poistné plnenie. Výška škody nebola vypočítaná žalobcom, ale Nemeckou národnou kanceláriou, resp. nemeckou poisťovňou. Žalobca je týmto výpočtom viazaný podľa medzinárodných smerníc, konkrétne podľa článku 6 Interných pravidiel. Vzhľadom na to, že nehoda sa stala na území Nemecka, vysporiadovanie nárokov sa riadilo nemeckým právom a vybavovala ho Nemecká národná kancelária. Škodová dokumentácia predložená zo strany nemeckých likvidátorov bola dostatočná na výplatu poistného plnenia z poistného garančného fondu. Aj v prípade, že okresný súd a krajský súd neprihliadli na povinnosť aplikovať Interné pravidlá a zaoberali sa riešením priebehu a zavinenia dopravnej nehody, žalobca má za to, že toto mal okresný súd posudzovať podľa predpisov nemeckého právneho poriadku, k čomu ako vyplýva z odôvodnenia rozsudku okresného súdu nedošlo. A teda okresný súd a následne aj krajský súd nesprávnym procesným postupom znemožnili žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Nemecká národná kancelária požiadala o refundáciu zo strany žalobcu až po tom, ako sama plnila poškodenému. Zároveň však treba uviesť, že podmienkou refundácie nie je preukázanie úhrady poškodenému a uvedenú skutočnosť preukazuje zahraničná kancelária len na žiadosť. Avšak ani žiadosť o preukázanie odškodnenia poškodenému nemôže byť dôvodom pre odklad refundácie. Taktiež žalobca zastáva názor, že predmetom daného konania je nárok žalobcu voči žalovanému vzniknutý poskytnutím poistného plnenia z poistného garančného fondu namiesto žalovaného. V súlade s Internými pravidlami zasielajú národné kancelárie iných štátov žalobcovi len žiadosť o refundáciu, ktorú je povinný uhradiť. Prepočítanie škody, resp. skúmanie zavinenia nie je v takom prípade možné, nakoľko žalobca by musel mať vedomosť o platnej legislatíve odškodnenia príslušného štátu, kde k škodovej udalosti, resp. k dopravnej nehode došlo. Na základe vyššie uvedeného žalobca žiada, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu a rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Z obsahu spisu dovolací súd zistil, že žalovaný W. zomrel. Následným šetrením bolo zistené, že dedičské konanie po poručiteľovi sa viedlo na Notárskom úrade JUDr. Janky Antalovej, so sídlom v Rimavskej Sobote, Bélu Bartóka 16 a skončilo sa vydaním uznesenia o dedičstve z 26. mája 2021, sp. zn. 3D/601/2020, Dnot/229/2020, ktoré nadobudlo právoplatnosť 26. mája 2021. Z jeho obsahu vyplýva, že celé dedičstvo po poručiteľovi Z. R. (špecifikované v súpise aktív a pasív v bode I. uznesenia o dedičstve) nadobudla jediná dedička Z. R., nar. O., bytom vo G. - dcéra poručiteľa.

4.1. V posudzovanom prípade žalovaný zomrel po právoplatnosti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 25. marca 2020 sp. zn. 17Co/54/2019, ktorým sa konanie vo veci samej skončilo. Postup podľa § 63 CSP je tak možný iba v spojení s § 66 CSP, podľa ktorého ak strata procesnej subjektivity

nastane až po vyhlásení rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, postupuje súd podľa § 63 a § 64; vyhláseným rozhodnutím zostáva súd viazaný. Postupom podľa § 63 CSP sa rozumie vydanie uznesenia o pokračovaní v konaní s právnym nástupcom strany, ktorá stratila procesnú subjektivitu, ak povaha sporu právne nástupníctvo umožňuje. Podľa názoru dovolacieho súdu je ustanovenie § 66 CSP aplikovateľné aj na prípady, keď k strate procesnej subjektivity strany došlo už po právoplatnom skončení konania, avšak za predpokladu, že nasleduje konanie o mimoriadnom opravnom prostriedku - v danom prípade o dovolaní.

4.2. V prejednávanej veci ide o majetkový spor, preto podľa § 66 CSP v spojení s § 63 ods. 2 CSP je potrebné v dovolacom konaní na strane žalovaného pokračovať s dedičom pôvodného žalovaného. V zmysle vyššie uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol podľa § 66 CSP v spojení s § 63 ods. 2 CSP o pokračovaní v dovolacom konaní s dedičkou žalovaného - s Z. R..

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej ako „najvyšší súd“ alebo ako „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 424 CSP) a to oprávneným subjektom (§ 427 CSP), zastúpeným podľa § 429 ods. 1 CSP skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti, pričom zistil, že dovolanie nie je dôvodné.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

10. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

11. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva

jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

12. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

13. K tomuto dôvodu prípustnosti dovolania treba uviesť, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, že súdy sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vetrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

14. Rovnako podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

15. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces, a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na

požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu.

16. Dovolací súd s ohľadom na vyššie uvedené konštatuje, že odvolací súd, v zhode so skutkovým stavom zisteným prvoinštančným súdom a jeho závermi (§ 387 ods. 1 a 2 CSP), v napadnutom rozhodnutí jasne a zrozumiteľne uviedol dôvody, na ktorých založil svoje rozhodnutie, rovnako tak sa zaoberal najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviedol dostatočným spôsobom dôvody pre potvrdenie prvoinštančného rozsudku. Podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok, náležitosti v zmysle § 393 CSP. V posudzovanom prípade je dostatočne zrejmé, čoho a z akých dôvodov sa strany domáhali, čo navrhovali, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil prvoinštančný súd, ako ich posudzoval odvolací súd, aké závery zaujal k jeho právnomu posúdeniu. V odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací súd citoval ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery; vysvetlil tiež dôvody, so zreteľom na ktoré považoval za nedôvodné odvolacie námietky.

16.1. Odvolací súd v bode 20. svojho rozhodnutia jasne uviedol, že žalobca v konaní do uplatnenia sudcovskej koncentrácie konania súdom prvej inštancie nepredložil, ani nenavrhoval žiadne dôkazy na preukázanie zodpovednosti žalovaného za škodu, či už podľa nemeckého alebo slovenského práva, naopak popieral jeho povinnosť túto zodpovednosť preukazovať s poukazom na Smernicu Európskeho parlamentu a rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti (ďalej aj „smernica“), rozhodnutie Európskej komisie a Vnútorne predpisy Rady kancelárií. Ďalej odvolací súd uviedol, že je otáznym záver súdu prvej inštancie, že žalobca disponoval dôkazmi spôsobilými preukázať zodpovednosť za škodu, avšak súdu prvej inštancie ich nepredložil, nakoľko v upovedomení Nemeckej kancelárie poisťovateľov z 23. júla 2013 (v nemeckom origináli na č. l. 48 spisu a v slovenskom preklade na č. l. 72 spisu) sa síce uvádzajú doklady ako správa o nehode, policajná správa a iné doklady, pri nich sú však rámčeky, v ktorých nie je poznačený krížik, teda je otáznym, či naozaj boli žalobcovi predložené. Nič to však nemení na tom, že Slovenská kancelária poisťovateľov v rámci Vnútorných predpisov Rady kancelárií mala možnosť o tieto doklady požiadať a predložiť ich v tomto súdnom konaní včas, čo však neučinila a spočiatku ani nemala v úmysle učiniť. V bode 16. rozhodnutia sa odvolací súd vyporiadal s odvolacou námietkou ohľadne záväznosti Interných pravidiel, keď uviedol, že Internal Regulations (Vnútorne predpisy Rady kancelárií) obsiahnuté v Dohode z 30. mája 2002 medzi národnými kanceláriami poisťovateľov členských štátov Európskeho hospodárskeho priestoru a ostatnými pridruženými štátmi, sú v zmysle čl. 1 záväzné len vo vzájomných vzťahoch národných kancelárií členských štátov Európskej únie, resp. pridružených štátov, nezaväzujú tretie osoby, napríklad osobu zodpovednú za škodu spôsobenú prevádzkou nepoisteného motorového vozidla, preto žalovaný ani nie je viazaný dohodou národných kancelárií, že si nie sú navzájom povinné automaticky preukazovať vznik náhrady škody. V bode 22. rozhodnutia odvolací súd taktiež uviedol, že či už v zmysle dohovoru alebo nariadenia Rím II bolo kritérium ohľadne rozhodného práva pri mimozmluvnej zodpovednosti za dopravné nehody, ako aj rozsah rozhodného práva stanovené približne rovnako (porovnaj napr. článok 1 bod 1, článok 4 a 15 nariadenia Rím II s článkom 1, 3 a 8 Dohovoru). Z týchto ustanovení taktiež vyplýva, že v prípade akéhokoľvek právneho poriadku členského štátu Európskej únie sú vždy predpokladmi, ktoré sa preukazujú v rámci zodpovednosti za škodu existencia, povaha a stanovenie výšky škody alebo požadovaného odškodnenia, okruh osôb, ktoré majú právo na náhradu škody, zodpovednosť za konanie iných osôb a podobne. Vzhľadom na uvedené možno považovať za správny záver súdu prvej inštancie o neunesení dôkazného bremena žalobcu ohľadne preukázania zodpovednosti žalovaného za škodu spôsobenú v zahraničí, konkrétne v Nemecku prevádzkou jeho motorového vozidla nepoisteného povinným zmluvným poistením. Z oboch rozhodnutí súdov nižšej inštancie vyplýva, že svoje rozhodnutie v prejednávanej veci založili na tom, že žalobca neunesol dôkazné bremeno ohľadne preukázania svojich tvrdení uvedených v žalobe. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že súdy neodôvodnili svoje rozhodnutia podľa predstáv dovolateľa. Žalobca tak neopodstatnene namieta existenciu vady v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

17. Súdy nižších inštancií správne a náležite rozhodnutie odôvodnili v súlade s náležitosťami vyplývajúcimi z § 393 ods. 2 v spojení s § 220 ods. 2 CSP, keď sa náležite vysporiadali so všetkými

rozhodujúcimi skutkovými i právnymi argumentmi strán sporu a to s prihliadnutím na § 279 CSP.

18. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva.

19. Prevažná časť dovolacích argumentov sa týkala nesprávneho právneho posúdenia. Žalobca namietal nesprávne právne posúdenie súdov nižších inštancií spočívajúce v tom, že v prípade, ak súdy neprihliadli na povinnosť aplikovať Interné pravidlá a zaoberali sa riešením priebehu a zavinenia dopravnej nehody, mali vec posudzovať podľa predpisov nemeckého právneho poriadku, keďže sa nehoda stala na území Nemecka.

20. Pokiaľ dovolateľ vytýkal odvolaciemu súdu aj nesprávne právne posúdenie veci, dovolací súd považuje za potrebné poznamenať, že pri posudzovaní, či došlo postupom odvolacieho súdu k porušeniu práva dovolateľa na spravodlivý proces, sa nemôže zaoberať vecnou správnosťou právnych záverov v ňom obsiahnutých.

21. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

22. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porovnaj I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či sp. zn. 4 Cdo 3/2019, 8 Cdo 152/2018, bod 26., 5 Cdo 57/2019, bod 9., 10.) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

23. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach opakovane uviedol, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď sp. zn. 3 Cdo 41/2017, 3 Cdo 214/2017, 8 Cdo 5/2017, 8 Cdo 73/2017). So zreteľom na to pristúpil aj v danom prípade k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa, že procesne nesprávnym postupom súdov bolo zasiahnuté do jeho práva na spravodlivý proces.

24. Pokiaľ žalobca odvolaciemu súdu vytýkal nesprávne právne posúdenie veci tým, že súdy neaplikovali vo veci Interné pravidlá, resp. mali vec posudzovať podľa predpisov nemeckého právneho poriadku, keďže sa nehoda stala na území Nemecka, dovolací súd uvádza, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo

arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06). Dovolací súd ďalej poznamenáva, že prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP nezakladá skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočíva na nesprávnych právnych záveroch, nakoľko nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmatečnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP (porovnaj R 24/2017). Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/, resp. c/ CSP (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu, sp. zn. 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 6/2017, 3 Cdo 67/2017, 4 Cdo 95/2017, 7 Cdo 140/2017). Skutočnosť, že dovolateľ má odlišný právny názor než konajúce súdy, bez ďalšieho nezakladá a nedokazuje ním tvrdenú vadu v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

25. Na záver dovolací súd konštatuje, že vzhľadom na neopodstatnenosť námietky dovolateľa, že konanie pred odvolacím súdom bolo postihnuté namietanou vadou vyplývajúcou z § 420 písm. f/ CSP, rozhodol o jeho zamietnutí podľa § 448 CSP, keďže dovolanie žalobcu je prípustné, avšak nie je dôvodné.

26. O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd aplikujúc zásadu úspechu tak, že v dovolacom konaní úspešnej žalovanej priznal voči neúspešnému dovolateľovi náhradu trov dovolacieho konania v celom rozsahu (§ 255 ods. 1 CSP).

27. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.